

MONITOR CHIŃSKI

GRUDZIEŃ 2017

„Monitor Chiński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Chinach, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie Europy Środkowej oraz działania zagraniczne chińskich władz lokalnych w prowincji Syczuan. Monitor opracował dr Bartosz Kowalski – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHIŃSKI

GRUDZIEŃ 2017

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

1 grudnia: konferencja „Dialog KPCh ze światowymi partiami politycznymi”. Xi Jinping wezwał przedstawicieli 300 ugrupowań politycznych (wśród nich Aung San Suu Kyi i premiera Kambodży Hun Sena) do zjednoczenia się wokół czterech celów: pokoju, rozwoju, wymiany kulturowej i ochrony środowiska. Odnosząc się do drugiego punktu, chiński przywódca powtórzył nakreślony na XIX Zjeździe plan etapowego osiągnięcia przez ChRL statusu globalnego lidera – „nowoczesnego, potężnego państwa socjalistycznego” do 2050 r. Dobrobyt chińskiego ludu ma być zdaniem Xi tożsamy z dobrobytem wszystkich państw.

1 grudnia: jedno z największych złóż ropy odkryte w Xinjiangu? Według oświadczenia państwowej kompanii naftowej PetroChina, rezerwy surowca zlokalizowanego w pobliżu jeziora Ma w Kotlinie Dżungarskiej oceniane są na miliard ton. W ciągu ostatnich dwóch lat firma wyprodukowała w Xinjiangu 1,38 mln ton ropy, a w trakcie pięciolatki 2016-2020 planuje zwiększyć pułap do 6 mln ton. Bogaty w złoża surowców energetycznych Xinjiang jest obecnie obszarem testowania różnego rodzaju metod kontroli społecznej (m.in. pobieranie danych biometrycznych, instalowanie urządzeń z funkcją rozpoznawania twarzy, obowiązkowe instalowanie GPS w pojazdach), których elementy mogą zostać wdrożone w budowany obecnie ogólnonarodowy Social Credit System.

4 grudnia: Chiny zwalniają tempo inwestycji infrastrukturalnych. Według agencji Bloomberg ekonomiści przewidują obniżenie stopy wzrostu nakładów na infrastrukturę w Chinach z obecnych 20% do 12%. Prognozy te uzasadniane są deklaracjami przywództwa KPCh z XIX Zjazdu o dążeniu do bardziej zrównoważonego rozwoju, redukcji złych długów i zapanowaniu nad rozchwianym rynkiem nieruchomości. Obniżanie tempa nakładów przełożyło się już m.in. na ograniczenie planów budowy metra w

TYSIĄC POCIĄGÓW Z CHENGDU DO EUROPY W 2017 ROKU

Prowincja Syczuan stała się w tym względzie liderem w całych Chinach, obsługując obecnie 11 międzynarodowych szlaków transportowych. Trzy główne trasy do Europy wiodą przez Łódź (centralna), Moskwę (północna) i Stambuł (południowa).

niektórych miastach bądź na ich całkowite wstrzymanie, jak w przypadku Baotou i Hohot.

5 grudnia: czwarta World Internet Conference w Wuzhen. W konferencji wziął udział wpływowy członek SK KC KPCh Wang Huning oraz wysocy przedstawiciele zachodnich potentatów internetowych, w tym CEO Apple Tim Cook, CEO Google Sundar Pichai oraz przedstawiciele zarządu Facebooka, których platformy są w Chinach w wielu przypadkach zakazane. W liście do zgromadzonych Xi Jinping podkreślił, że jego kraj jest za pełną wolnością internetu pod warunkiem, że nie koliduje ona z „suwerennością cybernetyczną”.

10 grudnia: lankijski port Hambantota formalnie w rękach Chin. Umowa przewiduje przejście portu i pobliskiej strefy ekonomicznej przez dwie chińskie firmy na 99 lat. Decyzja rządu Sri Lanki jest formą spłacania chińskich pożyczek, których suma w 2016 r. wynosiła 8 mld USD. Krytycy przekazania praw do portu Hambantota chińskim przedsiębiorstwom, ostrzegają przed zagrożeniem dla suwerenności Sri Lanki, nazywając politykę uzależniania przez Chiny swoich pożyczkobiorców „debt-trap diplomacy”. Z tożsamyh względów z udziału w budowie tamy Diamer-Bhasha wycofały się w listopadzie władze jednego z najbliższych sojuszników ChRL Pakistanu, ponieważ strona chińska zażądała prawa własności i zarządzania projektem, który miał zostać zrealizowany kosztem 14 mld USD w ramach China-Pakistan Economic Corridor.

14 grudnia: Chiny zbudują kabel telekomunikacyjny w Arktyce? Chiński rząd wraz z China Telecom Corp. bierze udział w negocjacjach nt. poprowadzenia 10,5 km kabla do przesyłu danych przez Koło Arktyczne z udziałem Finlandii, Norwegii, Rosji i Japonii. Oprócz znacznego przyspieszenia połączeń między centrami finansowymi i bazami danych w Chinach i Europie, realizacja tego projektu pozwoli na zaznaczenie obecności Pekinu w regionie, który staje przedmiotem intensywnej rywalizacji międzynarodowej. Budowa kabla symbolizuje również postępujące zbliżenie fińsko-chińskie, które uległo przyspieszeniu po kwietniowej wizycie Xi Jinpinga w Finlandii; w listopadzie uruchomiono kolejowe połączenie towarowe Kouvola-Xi'an, a Finnair liczy na zwiększenie roli Finlandii jako pośrednika w połączeniach lotniczych między Europą i Azją.

16 grudnia: China-UK Economic and Financial Dialogue w Pekinie i wizyta kanclerza Philipa Hammonda w Pekinie. Strony oświadczyły, że przeciwstawiają się protekcjonizmowi i potwierdziły poparcie dla WTO jako filara światowego handlu. Ponadto omawiano połączenie rynków papierów dłużnych obu państw i długo oczekiwanego powiązania giełd w Szanghaju i Londynie. Kontrowersje wzbudziła zapowiedź zaangażowania byłego premiera Davida Camerona jako szefa China-UK Investment Fund o kapitale 1 mld USD. Zbliżenie rynków finansowych Chin i Wielkiej

Brytanii stanowi dla Londynu próbę poprawy wizerunku globalnego centrum finansowego, które przyćmiewa widmo Brexitu. Dla Pekinu to szansa na uzyskanie dostępu do światowych rynków finansowych i uczynienie ze stolicy Anglii czołowego ośrodka takich operacji dla Pasa i Szlaku (zob. komentarz).

18 grudnia: plany zwiększania wojskowej obecności Chin za granicą. Według przedstawicieli Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej „Chiny badają możliwość ustanowienia większej ilości baz wojskowych w Afryce, Azji Zachodniej i innych obszarach”. Celem jest ochrona rosnących interesów Chin w basenie Oceanu Indyjskiego. Pierwszą bazę zamorską ChAL-W otwarto oficjalnie w lipcu 2017 r. w Dżibuti.

22 grudnia: Chiny i Rosja za zaostreniem sankcji ONZ na Koreę Północną. Trzecia fala restrykcji nałożona na reżim Kim Dzong-una w tym roku obejmuje radykalne zaostrenie limitów importu ropy naftowej przez Pjongjang, wprowadzenie zakazu pracy dla obywateli KRL-D za granicą (jako cennego źródła dewiz dla reżimu) oraz nakaz przeprowadzania zatrzymania i inspekcji północnokoreańskich statków w celu przeciwdziałania przemytowi paliwa. Tymczasem, jak wskazują amerykańskie dane wywiadowcze, od października udokumentowano około 30 przypadków nielegalnego handlu paliwem pomiędzy chińskimi i północnokoreańskimi statkami, które ograniczają efektywność sankcji nakładanych przez ONZ.

W kontekście kryzysu północnokoreańskiego zwraca uwagę wypełnienie (po 9 miesiącach!) wakatu na stanowisku zastępcy Sekretarza Stanu ds. Azji Wschodniej i Pacyfiku przez specjalistę ds. Chin Susan Thornton, określoną przez SCMP jako prochińską. Wcześniej, do marca, funkcję tę pełnił nominowany przez Baracka Obamę Daniel Russel, który przedstawia swoją następczynię jako doświadczonego fachowca. Jednocześnie angaż na podobne stanowisko w Pentagonie otrzymał Randall Schriver, który uważany jest za polityka sympatyzującego z Tajwanem. Nomina-cje te mogą oznaczać duże różnice w podejściu do Chin, a co za tym idzie Korei Północnej, pomiędzy dyplomacją i resortem obrony USA.

31 grudnia: Chiny zakazują handlu i przetwórstwa kości słoniowej. Zgodnie z wprowadzanymi przepisami wszystkie chińskie przedsiębiorstwa działające na rynku kości słoniowej miały zostać zamknięte do końca 2017 r. Chiny, które były dotychczas największym rynkiem kości słoniowej na świecie, dotrzymują w ten sposób zobowiązania podjętego przez Xi Jinpinga przy okazji spotkania z Barackiem Obamą w 2015 r.

II. CHINY I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

30 listopada: lotnisko w Budapeszcie liczy na chińskie cargo. Stołeczny port im. Ferenc Liszta podpisał umowę o współpracy z chińską firmą kurierską STO Express oraz europejskim EKOL. Porozumienie przewiduje utworzenie sieci lotniczych połączeń dla przesyłek e-commerce z Chin do Europy. Lotnisko w Budapeszcie zwiększyło obrót cargo w okresie styczeń-październik 2017 r. do 103,800 ton towarów (wzrost o 14,5 % w stosunku rocznym).

1 grudnia: promocja gospodarcza województwa pomorskiego w Pekinie. W seminarium promocyjnym oraz spotkaniach B2B zorganizowanych 20 listopada przez WPHiA w Pekinie przy wsparciu Biura Pomorskiego w Pekinie wzięli udział przedstawiciele władz województwa pomorskiego, Gdańska i Pruszcza Gdańskiego wraz z reprezentantami trzynastu pomorskich przedsiębiorstw z branży stoczniowej, spożywczej i medycznej oraz ponad 30 reprezentantów chińskich instytucji i organizacji gospodarczych, w tym przedstawiciele Chińskiej Rady Promocji Handlu Zagranicznego, Chińskiej Rady Promocji Międzynarodowych Inwestycji, Biura Rozwoju Handlu Ministerstwa Handlu ChRL, Biura Promocji Inwestycji Miasta Pekin oraz 60 chińskich przedsiębiorców.

1 grudnia: obchody 20 lat współpracy KGHM z China Minmetals Corporation. Radosław Domagalski, prezes KGHM Polska Miedź S.A. oraz Guo Wenqing, prezes China Minmetals Corporation oraz przewodniczący China Metallurgical Group Corporation podsumowali dotychczasową współpracę oraz rozmawiali na temat możliwości jej rozwoju. Współpraca obu firm rozpoczęła się w 1997 r. wraz z zawarciem pierwszej długoterminowej umowy. Do końca 2016 r. KGHM Polska Miedź S.A. sprzedała China Minmetals Corporation blisko 881 tysięcy ton katod miedzianych na kwotę 5 miliardów USD. W czerwcu 2016 r. podczas wizyty w Polsce przewodniczącego ChRL Xi Jinpinga, KGHM i China Minmetals podpisały kolejną długoterminową umowę na lata 2017-2021. KGHM Polska Miedź od wielu lat jest jednym z największych polskich eksporterów do Chin.

5 grudnia: serbska firma zbuduje chińskie Centrum Kulturalne w Belgradzie. Serbski Energoprojekt poinformował, że podległa mu spółka Visokogradnja wygrała kontrakt o wartości 33,5 mln USD na realizację projektu, którego inwestorem jest Shandong International Economic & Technical Cooperation Group. Porozumienie w tej sprawie zostało podpisane w październiku 2016 r. przez serbskie ministerstwo kultury i rząd prowincji Shandong. Centrum powstanie w symbolicznym miejscu dla ChRL – na terenie byłej ambasady zbombardowanej w nalotach NATO w 1999 r.

18 grudnia: chińskie Hesteel zwiększa produkcję stali w serbskiej hucie Smederevo. Celem spółki na 2018 r. jest wytopienie 1,8 mln ton stali; obecnie to 1,5 mln ton. Hesteel planuje ponadto zwiększyć obroty huty do 1 mld USD, a także przyciągnąć nowych chińskich inwestorów do tamtejszej strefy przemysłowej.

18-19 grudnia: czwarte sympozjum think tanków Chin i Europy Środkowo-Wschodniej w Pekinie. W forum zorganizowanym przez Chińską Akademię Nauk Społecznych wzięło udział 300 przedstawicieli świata nauki i polityki z Chin i Europy Środkowo-Wschodniej.

22 grudnia: chiński gigant spożywczy przejmie lubelski Appol. Według „Kuriera Lubelskiego” Zhonglu Fruit Juice Co. Ltd. chce kupić 100% akcji producent koncentratów z Łątky Górnej, za 68,5 mln PLN, co oznacza, że zaczęłyby także prowadzić zakłady produkcyjne w Potyczce i Opolu Lubelskim. 14 grudnia strony podpisały już w tej sprawie umowę inwestycyjną. Oprócz niej potrzebna będzie jeszcze opinia chińskiego ministerstwa handlu. Zhonglu Fruit Juice Co., jest filią państwowego holdingu State Development & Investment Company. Według informacji zamieszczonych na stronie internetowej firmy, 90% jej produktów przeznaczonych jest na eksport. Przejęcie Appolu będzie sukcesem chińskiej spółki, natomiast otwarcie chińskiego rynku dla polskich producentów i przetwórców jabłek przyniosło do tej pory ograniczone rezultaty, studząc oczekiwania rozbudzone wśród rodzimych sadowników po wizycie Xi Jinpinga w Warszawie w 2016 r.

31 grudnia: rozwój suchego portu Khorgos Gateway. Położony na granicy z Xinjiangiem kazachski hub logistyczny łączy bezpośrednio 27 chińskich i 11 europejskich miast, w tym Łódź i Duisburg. W ubiegłym roku hub obsłużył w 2017 r. 100,000 kontenerów TEU (dwukrotny wzrost w stosunku do 2016 r.), a celem na 2020 r. jest 500,000 TEU. Właścicielem 49% akcji hubu i pobliskiej strefy ekonomicznej w Khorgos, jest zajmująca się głównie transportem morskim COSCO, w której posiadaniu znajduje się m.in. większość udziałów w porcie w Pireusie.

31 grudnia: ostatni rok w relacjach chińsko-ukraińskich wg Agencji Xinhua. Minione 12 miesięcy w relacjach wzajemnych rozpoczęło się od wzmocnienia stosunków politycznych dzięki spotkaniu Poroszenko-Xi przy okazji szczytu ekonomicznego w Davos. W okresie do listopada wartość wymiany handlowej wzrosła do ponad 7 mld USD (z czego 5 mld po stronie chińskiego eksportu), czyniąc z Chin trzecim największym partnerem handlowym Ukrainy po UE i Rosji. Miniony rok był korzystny dla chińskich przedsiębiorstw infrastrukturalnych, które rozpoczęły m.in. realizację projektów melioracyjnych w czarnomorskim porcie Jużny (China Harbor Engineering Company) oraz otrzymały kontrakty na modernizację trzech autostrad (Xinjiang Communications Construction Group i Synohydro) i budowę nitki kijowskiego metra (China Pacific Construction Group and China Railway International Group).

III. WIADOMOŚCI SYCZUAŃSKIE

6 grudnia: inauguracja kolei dużej prędkości Chengdu – Xi'an. Pociągi kursują na trasie o długości 643 km z prędkością 250 km/h, skracając czas przejazdu z dotychczasowych 13 do 4 godzin.

6 grudnia: Syczuan prowincją partnerską Buenos Aires. Istotną część porozumienia zawartego przez gubernatorów Yin Li i Marię Vidal, stanowi wymiana doświadczeń i współpraca edukacyjna na poziomie średnim i wyższym. W jej ramach argentyńscy trenerzy piłkarscy będą pracować w placówkach syczuańskich, natomiast do szkół w Buenos Aires zostaną wysłani nauczyciele języka chińskiego.

14 grudnia: wicegubernator Syczuanu Zhu Hexin na 2. Chińsko-Niemieckim Forum Gospodarczym. Zhu podkreślił w swoim przemówieniu, że Niemcy są największym inwestorem i najważniejszym zagranicznym partnerem handlowym Syczuanu oraz przedstawił trypunktowy plan zacieśniania relacji wzajemnych. Propozycja zakłada intensyfikację współpracy w dziedzinie innowacji; rozszerzenie działań w ramach „China (Sichuan) Pilot Free Trade Zone”, produkcję samochodów, mechaniki precyzyjnej oraz współpracę w sektorze usług; poprawę usług ze strony administracji rządowej. Wartość wymiany handlowej Niemiec i Syczuanu wyniosła w pierwszych 10 miesiącach 2017 r. 1,54 mld USD (wzrost o 16%). Rosną również inwestycje firm z Syczuanu na terenie Niemiec, które w analogicznym okresie wyniosły 750 mln USD. Doskonałe relacje handlowe Chin i Niemiec mogą zostać zakłócone przez coraz wyraźniej formułowane przez Berlin obawy o przejmowanie przez Pekin najbardziej zaawansowanych technologicznie niemieckich przedsiębiorstw oraz działania chińskiego wywiadu gospodarczego i politycznego.

8 grudnia: Chengdu najszczęśliwszym miastem w Chinach. W rankingu metropolii sporządzonym przez Oriental Outlook Magazine i Liaowang Institute of Xinhua Agency stolica Syczuanu wyprzedziła kolejno Hangzhou, Ningbo, Nanjing, Xi'an, Changchun, Changsha, Taizhou, Tongchuan i Xuzhou. Jedenasta coroczna ewaluacja miast pod względem m.in. edukacji, opieki zdrowotnej, jakości życia, ochrony środowiska, zatrudnienia i przychodu, została przeprowadzona na podstawie odpowiedzi blisko 14 mln respondentów.

22 grudnia: otwarcie kwatery głównej GIS na Chiny w Chengdu. Jedna z czołowych firm na świecie w branży technologii dotykowej otworzyła w stolicy Syczuanu swoje globalne centrum R&D i zainwestuje w centrum operacji w Chinach 11 mld RMB (5,84 mld PLN). Pozostałe bazy GIS w ChRL zlokalizowane w Shenzhen, Wuxi i Zhengzhou będą podlegać placówce w Chengdu.

27 grudnia: otwarcie tajwańsko-chińskiej strefy współpracy przemysłowej (海峡两岸产业合作区). Strefa składa się z trzech parków zlokalizowanych w Chengdu, Deyang i Meishan. Priorytetem jej działań jest pozyskiwanie tajwańskich inwestycji i firm do działań w Chinach Zachodnich, przede wszystkim w rozwijaniu handlu, logistyki, przetwórstwa żywności, przemysłów kreatywnych oraz usług finansowych.

27 grudnia: tysięczny pociąg towarowy z Chengdu do Europy w 2017 r. Skład wypełniony głównie elektroniką i odzieżą wyruszył w czternastodniowy przejazd do Tilburga w Holandii. Stolica Syczuanu stała się pierwszym chińskim miastem, które wyekspediowało tysiąc pociągów do Europy w ciągu roku. Zdaniem Liu Xiejuna z Biura Logistycznego Portu w Chengdu, stolica Syczuanu obsługuje obecnie 11 międzynarodowych połączeń w ramach China-Europe Express Railway z 15 pociągami wyjeżdżającymi do Europy i 13 powracającymi tygodniowo. Na trzy połączenia w kierunku zachodnim składają się, linia centralna: do Łodzi rozszerzona o przystanki w Kutnie, Norymberdze, Tilburgu i Pradze; linia wschodnia: do Istambułu, pokrywająca Azję Centralną, Azję Południową i Europę Południową oraz linia północna: do Moskwy – obsługująca kraje WNP i Europy Wschodniej. Ponadto uruchomiono kanały spedycji towarów w ramach tzw. „Chengdu Europe+” łączące transport lądowy i morski do Wietnamu, Kuwejtu, Izraela oraz innych państw bliskowschodnich oraz ASEAN.

29 grudnia: nowe Punkty Przyjmowania Wniosków Wizowych w Chinach Zachodnich. Mieszkańcy Syczuanu, Chongqing, Yunnan oraz Guizhou mogą obecnie aplikować o polskie wize w trzech placówkach – oprócz dotychczasowej w Chengdu, również w Chongqing i Kunmingu. Nowe Punkty zostały również otwarte w Changsha, Jinanie, Wuhanie, Shenyangu i Xi'anie.

IV. WIADOMOŚCI Z GUANGDONGU

1-3 grudnia: 4. edycja China (Shenzhen) International Tourism Expo. Organizację polskiego stoiska koordynował pekiński oddział Polskiej Organizacji Turystycznej przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Kantonie. Na stoisku swoją ofertę prezentowało pięć polskich firm. Przedstawiciele POT planują większą obecność na przyszłorocznych targach turystycznych w prowincji Guangdong, w tym również w Kantonie.

6-8 grudnia: Fortune Global Forum w Kantonie. W trakcie ceremonii otwarcia premierów wygłosili wicepremier i członek SK KC KPCh Wang Yang, premierzy Kanady Justin Trudeau i Papui-Nowej Gwinei Peter O'Neill. Wang mówił o potrzebie wspierania globalizacji, innowacji i inkluzywnego wzrostu gospodarczego a także odbył osobne spotkania z Trudeau i O'Neillem. W jednym z najważniejszych spotkań

biznesowych na świecie wzięło udział 1100 przedstawicieli z blisko 400 czołowych firm globu.

7-9 grudnia: sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Aleksander Bobko z wizytą w Guangdong. Wiceminister przyleciał do Chin na zaproszenie organizatorów China (Dongguan) International Science & Technology Cooperation Week, targów skupiających się na promocji innowacji oraz wymianie edukacyjnej sprzyjającej komercjalizacji nowoczesnych rozwiązań. Uczestniczył w oficjalnej uroczystości otwarcia targów, odbył również spotkania z przedstawicielami uniwersytetów Guangdong Polytechnic Normal University oraz Dongguan University of Technology. Alesander Bobko spotkał się również z wykładowcami studiów polskich na Kantońskim Uniwersytecie Spraw Międzynarodowych (Guangdong University of Foreign Studies) oraz lektoratu języka polskiego na Uniwersytecie w Zhaoqing (Zhaoqing University).

14 grudnia: koszty budowy mostu łączącego Hongkong, Macau i Zhuhai wzrosną o 1,5 mld USD. Zrewidowany budżet projektu zakłada wydatek 48,07 mld RMB, o 10 mld więcej niż zakładano pierwotnie. Most o długości 55 km połączy każde z trzech miast w ciągu godzinnego przejazdu, prowadząc do większej integracji byłej portugalskiej i brytyjskiej kolonii z kontynentem. Finasowanie projektu pokrywają rządy lokalne według proporcji: Guangdong 44,5%, Hongkong 42,9% oraz Macau 12,6%.

KOMENTARZ

1. W perspektywie trudnych negocjacji rozwodowych toczących się pomiędzy Unią Europejską i Wielką Brytanią oraz jednoczesnych sygnałów, że do rozstania może w ogóle nie dojść, warto przypomnieć, że jedną z głównych przesłanek wyjścia ze struktur UE była nadzieja, że dzięki takiej decyzji Wielka Brytania wyzwoli się z unijnego dyktatu, który hamuje jej rozwój gospodarczy i możliwości otwarcia się na inne gospodarki – przede wszystkim chińską.

Podstawowe pytanie pozostaje otwarte: na co liczą Chińczycy w pobrexitowej umowie handlowej? Czy zapewni im to bardziej otwarty dostęp do brytyjskiego przemysłu, a przede wszystkim do technologii? Ze względu na zobowiązania unijne Wielka Brytania ma w tym względzie bardzo ograniczone pole manewru. Przeszkodą może być również paradoksalnie sama Theresa May – o ile utrzyma się na fotelu premiera – ze względu na relacje łączące ją z Donaldem Trumpem, który oficjalnie uznał Chiny za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego i de facto wypowiedział Pekinowi wojnę handlową. Z drugiej strony, Wielka Brytania nie będzie związana z np. stanowiskiem Brukseli wobec wolnorynkowego statusu gospodarki chińskiej. Choć i w tym

względnie znaczenie może mieć zaostrzająca się polityka handlowa Waszyngtonu, który udzielił w tej sprawie poparcia UE na forum WTO.

Warto zwrócić uwagę, że ostatnie decyzje gospodarcze KPCh wydają się być szczególnie atrakcyjne dla przedsiębiorców z Wysp. Większe otwarcie Chin na inwestycje i handel przez m.in. obniżenie stawek celnych na niektóre towary konsumpcyjne będą korzystne dla brytyjskich eksporterów, a jeszcze większy potencjał wyłania się z otwierania przez Chiny rynku usług, których wartość w zagranicznej wymianie handlowej to zaledwie 18%. Dla brytyjskich firm, zwłaszcza w sektorach finansów, ubezpieczeń, marketingu oraz doradztwa, usług prawniczych, marketingu i audytu to szansa na wykorzystanie przewag konkurencyjnych i wypełnienie luki na rynku chińskim.

W szerszej perspektywie decyzja Londynu o wyjściu z grona 28 państw UE osłabia jednak zarówno polityczne, jak i gospodarcze znaczenie Londynu, dlatego można się spodziewać, że uwaga chińskiego przywództwa skupi się jeszcze bardziej na Europie Zachodniej (Niemczech). Jeśli dojdzie do rozwodu z UE, Wielka Brytania jako członek AIIB będzie próbowała dyskutować straty rozwodowe poprzez większe zaangażowanie w Pas i Szlak, który oprócz inwestycji infrastrukturalnych będzie szansą dla handlowego współdziałania Londynu z Pekinem w państwach trzecich, gdzie strona brytyjska może stanowić źródło wiedzy i doświadczenia w tworzeniu instytucjonalnych ram finansowych dla globalnej strategii Chin. Wpisanie flagowej inicjatywy Xi Jinpinga do statutu KPCh pozwala przypuszczać, że tempo zaangażowania Chin na świecie nie zwolni i będzie w coraz większym stopniu obejmować również państwa rozwinięte z uwagi na fakt, że w procesie inwestycji zagranicznych bierze udział coraz większa liczba podmiotów prywatnych, które będą mniej skłonne do ponoszenia ryzyka związanego z aktywnością w państwach Południa. Nastawiona na ożywienie przemysłowych obszarów północnej Anglii inicjatywa brytyjskich konserwatystów UK's Northern Powerhouse (NPH) jest w tym względzie przykładem wzorcowym, będąc co do zasady zbieżnym z założeniami globalnej strategii Chin: poprawą infrastruktury, ochroną środowiska i rozwojem technologicznym. Chińskie inwestycje, które wpisały się już mocno w krajobraz gospodarczy północnej Anglii (m.in. opiewające na milion funtów partnerstwo budowlane miasta Sheffield i Sichuan Guodong Construction Group) mogą jednak napotkać na ograniczenia strukturalne, które w perspektywie brexitu ulegną dalszemu zaostrzeniu. Wyjście Wielkiej Brytanii ze struktur unijnych oznacza bowiem poważne zwiększenie niedoboru siły roboczej – również wykwalifikowanej – w budownictwie. Dlatego nie można wykluczyć scenariusza w którym chińskie przedsiębiorstwa przejmują brytyjskie lub działają na Wyspach pod swoim szyldem, realizując projekty infrastrukturalne przy wykorzystaniu własnej siły roboczej. Przywołując tym samym resentymenty brexitowców à rebours.

2. W kontekście Europy Środkowo-Wschodniej zwraca uwagę zacieśnianie relacji polityczno-gospodarczych między Kijowem i Pekinem oraz rozpoczęcie realizacji kilku znaczących projektów infrastrukturalnych przez chińskie firmy na terenie

Ukrainy. Oprócz względów czysto gospodarczych rozwój współpracy z Pekinem i wpisanie Ukrainy do strategii Pasa i Szlaku może być dla rządu w Kijowie próbą balansowania wpływów Rosji. Z kolei uwagę ChRL przykuwa technologia wojskowa i przemysł zbrojeniowy Ukrainy w którego prywatyzacji aktywny udział bierze ChAL-W. Szczególne zainteresowanie Chin budzi przywrócenie programu budowy ciężkiego samolotu transportowego Antonov An-225, współpracy przy budowie silników odrzutowych oraz wykorzystanie wiedzy ukraińskich specjalistów w zakresie budowy lotniskowców.

3. W 2017 r. Syczuan wyekspediował 1000 pociągów towarowych w ramach China-Europe Express Railway, osiągając tym samym status chińskiego lidera. Połączenie Chengdu-Łódź stało się najważniejszą linią łączącą Syczuan z Europą, jak również Europę przez Chengdu do trzech regionów gospodarczych: Deltę Rzeki Perłowej, Deltę Rzeki Jangcy i strefy ekonomicznej Pekin-Tianjin. Porozumienie podpisane w kwietniu 2017 r. przez koleje chińskie, rosyjskie, polskie, białoruskie, niemieckie, mongolskie i kazachskie określa, że funkcję głównych terminali na trasie Syczuan-Europa pełnią Chengdu, Łódź, Moskwa, Ałmaty i Sztambuł; Hamburg, Lyon, Budapeszt, Teheran i Hanoi jako centra dystrybucyjne; biura przedstawicielskie w Londynie, Warszawie, Moskwie i Islamabadzie oraz wewnętrzne połączenia z Szanghajem, Shenzhen, Qingdao i 10 innymi portami, tworząc siatkę eurazjatyckich powiązań gospodarczych łączących w oparciu o kolej wschodnie wybrzeże Chin z Europą Zachodnią.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

